ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [*YVES BOT*] SECINĀJUMI

sniegti 2009. gada 19. maijā [1]

1. Šajā lietā Tiesai pirmo reizi ir jāinterpretē konvencija par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām [2], un konkrētāk — šīs konvencijas 4. pants, ar kuru ir ieviests mehānisms, kas ļauj noteikt līgumam piemērojamos tiesību aktus, ja nav pušu izvēles.

2. Šajā lietā Tiesai tiek lūgts sniegt nolēmumu par jautājumu, kuri tiesību akti atbilstoši šim noteikumam ir piemērojami līgumam par transportlīdzekļa nodrošināšanu preču pārvadāšanai vienā noteiktā maršrutā.

3. Romas konvencijas 4. panta 1. punkta pirmajā teikumā ir paredzēts vispārīgs noteikums, kā noteikt līgumam piemērojamos tiesību aktus, ja nav pušu izvēles, kas šī panta 2. punktā ir papildināts ar vispārīgu pieņēmumu un minētā panta 4. punktā — ar konkrētu pieņēmumu, kas piemērojams preču pārvadājuma līgumiem.

4. Turklāt Tiesai tiek jautāts, vai tāda līguma kā līgums pamata lietā daļai atbilstoši Romas konvencijas 4. panta 1. punkta otrajam teikumam var piemērot citas valsts tiesību aktus, nevis tās valsts, ar kuru līgums kopumā ir visciešāk saistīts.

5. Šajos secinājumos norādīšu, kādu iemeslu dēļ uzskatu, ka uz līgumu par transportlīdzekļa nodrošināšanu preču pārvadāšanai vienā noteiktā maršrutā neattiecas Romas konvencijas 4. panta 4. punkts, ja valsts, kurā atrodas uzņēmums, kura pienākums ir nodrošināt transporta līdzekli, komercdarbības vieta nav tā pati valsts, kurā atrodas preču iekraušanas vai izkraušanas vieta vai līgumslēdzējas puses galvenā komercdarbības vieta.

6. Tālāk izskaidrošu, kādēļ, lai noteiktu šādam līgumam piemērojamos tiesību aktus, pēc manām domām, valsts tiesai atbilstoši Romas konvencijas 4. panta 1. punkta pirmajam teikumam ir jānoskaidro tās valsts tiesību akti, ar kuru šāds līgums ir visciešāk saistīts.

1 — Oriģinālvaloda — franču.

2 — Konvencija atvērta parakstīšanai Romā 1980. gada 19. jūnijā (OV L 266, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Romas konvencija").

7. Pēdīgi izklāstīšu iemeslus, kuru dēļ uzskatu, ka attiecīgā līguma pamata lietā daļai nav piemērojami citas valsts, nevis tās valsts, ar kuru līgums kopumā ir visciešāk saistīts, tiesību akti.

I — Atbilstošās tiesību normas

8. Romas konvencija stājās spēkā 1991. gada 1. aprīlī. Līgumslēdzējas valstis, vienveidojot normas par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām, vēlējās novērst daudzās kolīziju normas.

9. Atbilstoši Romas konvencijas 1. panta noteikumiem šīs konvencijas normas piemēro līgumsaistībām jebkurā situācijā, kurā ir izvēle starp dažādu valstu tiesību aktiem, izņemot šī panta 2. punktā uzskaitītās jomas [3].

10. Romas konvencijas 3. pantā ir noteikts pušu gribas autonomijas princips. Atbilstoši šim noteikumam "līgumu reglamentē tiesību akti, kurus izvēlas puses. Izvēlei ir jābūt skaidri izteiktai vai pietiekami skaidri paustai līguma noteikumos vai pēc lietas apstākļiem. Puses pēc savas izvēles var izvēlēties tiesību aktus, kas piemērojami visam līgumam vai tikai tā daļai".

11. Ja izvēle nav izdarīta, Romas konvencijā ir noteikts vispārīgs kopīgs princips visiem līgumiem piemērojamo tiesību aktu noteikšanai, kas ir papildināts ar pieņēmumiem.

12. Atbilstoši konvencijas 4. panta 1. punktam, "ciktāl nav izdarīta izvēle attiecībā uz līgumam piemērojamajiem tiesību aktiem saskaņā ar 3. pantu, līgumu reglamentē tās valsts tiesību akti, ar kuru tas ir visciešāk saistīts. Tomēr nodalāmai līguma daļai, kura ir ciešāk saistīta ar citu valsti, izņēmuma kārtā var piemērot šīs citas valsts tiesību aktus".

13. Romas konvencijas 4. panta 2. punkts ir formulēts šādi:

"Ievērojot šā panta 5. punktu, tiek pieņemts, ka līgums ir visciešāk saistīts ar valsti, kurā pusei, kurai ir jāveic līgumam raksturīgais izpildījums, līguma noslēgšanas laikā ir pastā-

3 — Tas attiecas, piemēram, uz jautājumiem par fizisko personu statusu vai tiesībspēju, līgumsaistībām, kas attiecas uz testamentiem un mantošanu, īpašumtiesībām, kas izriet no laulāto attiecībām, tiesībām un pienākumiem, kas izriet no ģimenes, vecāku un bērnu, laulības vai radniecības attiecībām vai attiecībā uz vienošanos par šķirējtiesu un tiesas izvēli.

vīgā dzīvesvieta vai struktūras, kas ir vai nav juridiska persona, gadījumā — tās galvenā pārvalde. Tomēr, ja līgums tiek noslēgts saistībā ar attiecīgās puses nodarbošanos vai profesionālo darbību, attiecīgā valsts ir valsts, kurā atrodas galvenā komercdarbības vieta, vai, ja saskaņā ar līguma noteikumiem izpildījums ir jāveic citā komercdarbības vietā, kura nav galvenā komercdarbības vieta — valsts, kurā atrodas šī cita komercdarbības vieta".

14. Preču pārvadājuma līgumi ir pakļauti atsevišķam pieņēmumam. Atbilstoši Romas konvencijas 4. panta 4. punktam "uz preču pārvadājuma līgumu neattiecas 2. punkta pieņēmums. Šāda līguma gadījumā, ja valsts, kurā līguma noslēgšanas laikā atrodas pārvadātāja galvenā komercdarbības vieta, ir arī valsts, kurā atrodas preču iekraušanas vai izkraušanas vieta vai nosūtītāja galvenā komercdarbības vieta, tiek pieņemts, ka līgums ir visciešāk saistīts ar attiecīgo valsti".

15. Šajā noteikumā tālāk ir precizēts, ka, "piemērojot šo punktu, vienreizējie līgumreisi un citi līgumi, kuru galvenais mērķis ir preču pārvadāšana, ir pielīdzināmi preču pārvadājuma līgumiem".

16. Visbeidzot, Romas konvencijā paredzēta iespēja valsts tiesai nepiemērot 4. panta 2. punktā noteikto pieņēmumu, ja raksturīgais izpildījums nav nosakāms, un neņemt vērā 4. panta 2.–4. punktā noteiktos pieņēmumus, ja no apstākļu kopuma izriet, ka līgums ir ciešāk saistīts ar citu valsti.

II — Fakti un process pamata lietā

17. *Intercontainer Interfrigo SC* (turpmāk tekstā — "*ICF*") ir Beļģijā dibināta sabiedrība. *Balkenende Oosthuizen BV* (turpmāk tekstā — "*Balkenende*") un *MIC Operations BV* (turpmāk tekstā — "*MIC*") ir Nīderlandē dibinātas sabiedrības.

18. Projekta par preču vilcienu satiksmi starp Amsterdamu (Nīderlande) un Frankfurti (Vācija) ietvaros *ICF* bija *MIC* uzdevumā jānodod *Balkenende* rīcībā preču vagoni. *ICF* bija jānodrošina dzelzceļa pārvadājumi, un šim nolūkam tā iegādājās lokomotīves un nepieciešamos pakalpojumus. *MIC* tās rīcībā esošo iekraušanas kapacitāti iznomāja trešajām personām, un tai bija jārūpējas par visu pārvadāšanas īstenošanas daļu.

19. Puses nenoslēdza rakstisku līgumu. *ICF* tikai nosūtīja rakstiska līguma projektu, kurā Beļģijas tiesības tika norādītas kā līgumam piemērojamie tiesību akti. Puses šo līguma projektu neparakstīja. Tomēr panāktā vienošanās tika pildīta laikā no 1998. gada 20. oktobra līdz 13. novembrim un no 1998. gada 16. novembra līdz 21. decembrim.

20. 1998. gada 27. novembrī *ICF* nosūtīja *MIC* pirmo rēķinu par summu EUR 107 512,50 par pakalpojumiem, kas sniegti laikā no 1998. gada 20. oktobra līdz 13. novembrim. 1998. gada 22. decembrī *MIC* tika nosūtīts otrs rēķins par summu EUR 67 100 par vienošanās izpildi laikā no 1998. gada 16. novembra līdz 21. decembrim.

21. Tā kā *MIC* nebija apmaksājusi 1998. gada 27. novembra rēķinu, 2001. gada 7. septembrī *ICF* aicināja *MIC* šo rēķinu apmaksāt, bet veltīgi.

22. *ICF* cēla prasību *Rechtbank te Haarlem* (Nīderlande) un prasīja noteikt *Balkenende* un *MIC* samaksāt 1998. gada 27. novembra rēķinu un ar to saistīto pievienotās vērtības nodokli, pieskaitot soda procentus un izdevumus. *ICF* apgalvoja, ka līgumam piemērojamie tiesību akti ir Beļģijas tiesību akti.

23. 2004. gada 28. janvāra spriedumā *Rechtbank te Haarlem* nosprieda, ka līgumam jāpiemēro Nīderlandes tiesību akti. Tā kā *ICF* prasījumiem atbilstoši Nīderlandes tiesību aktiem bija iestājies noilgums, tā prasību atzina par nepieņemamu.

24. *ICF* vērsās *Gerechtshof te Amsterdam*. Tā apstiprināja pirmās instances tiesas spriedumu. *Gerechtshof te Amsterdam* noraidīja *ICF* argumentu, saskaņā ar kuru puses bija izvēlējušās Beļģijas tiesības kā līgumam piemērojamos tiesību aktus, jo līgums bija nosūtīts *Balkenende* un *MIC*, bet tās šo līgumu nebija parakstījušas.

25. *ICF* norādīja *Gerechtshof*, ka Beļģijas tiesības ir piemērojamas atbilstoši Romas konvencijas 4. panta 2. punktam. Pēc šīs tiesas domām, attiecīgais līgums ir uzskatāms par līgumu, kas galvenokārt attiecas uz preču pārvadājumu Romas konvencijas 4. panta 4. punkta pēdējā teikuma izpratnē. Turklāt, pēc minētās tiesas domām, šis līgums ir ciešāk saistīts ar Nīderlandi nekā ar Beļģiju, kā rezultātā minētās konvencijas 4. panta 2. punktā noteiktais pieņēmums nav piemērojams.

26. *ICF* iesniedza apelācijas sūdzību *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlande).

27. Iesniedzējtiesa, šauboties par Romas konvencijas 4. panta interpretāciju, uzdod Tiesai virkni prejudiciālu jautājumu.

III — Prejudiciālie jautājumi

28. *Hoge Raad der Nederlanden* [Nīderlandes Augstākā tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Romas konvencijas 4. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šis noteikums attiecas tikai uz vienreizējiem līgumreisiem un ka uz visiem citiem līgumreisu veidiem šie noteikumi neattiecas?

2) Ja uz [pirmo] jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde: vai Romas konvencijas 4. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja citu līgumreisu veidu priekšmets tostarp ir arī preču pārvadāšana, tad saistībā ar šo pārvadāšanu attiecīgais līgums ietilpst šī noteikuma piemērošanas jomā un pārējā daļā piemērojamās tiesības nosaka saskaņā ar Romas konvencijas 4. panta 2. punktu?

3) Ja atbilde uz [otro] jautājumu ir apstiprinoša: ņemot vērā kuru no abām minētajām tiesību sistēmām, ir jāvērtē iebilde par prasījumu, kas izriet no līguma, noilgumu?

4) Vai gadījumā, ja līgums galvenokārt attiecas uz preču pārvadāšanu, [otrajā] jautājumā aprakstītais dalījums nav jāņem vērā un visām līguma daļām piemērojamās tiesības nosaka saskaņā ar Romas konvencijas 4. panta 4. punktu?

5) Vai Romas konvencijas [4. panta 5. punkta teikuma otrajā daļā] minētais izņēmums ir jāinterpretē tādējādi, ka [4. panta 2.–4. punkta] pieņēmumi nav piemērojami tikai tad, ja no apstākļu kopuma izriet, ka šajos noteikumos minētajiem piesaistes kritērijiem nav patiesas piesaistīšanas vērtības, vai arī jau tad, ja no tā izriet, ka pārsvarā pastāv nozīmīgāka piesaiste citai valstij?"

IV — Analīze

A — *Ievada apsvērumi*

29. Vispirms jāprecizē, ka atbilstoši 1988. gada 19. decembra protokoliem [4], kas stājās spēkā 2004. gada 1. augustā, Romas konvencijas noteikumu interpretācija ir Tiesas kompetencē.

30. Turklāt atbilstoši pirmā protokola 2. panta a) punktam *Hoge Raad der Nederlanden* ir tiesības lūgt Tiesu sniegt prejudiciālu nolēmumu par jautājumu, kas radies lietā, kuru izskata *Hoge Raad der Nederlanden*, un attiecas uz Romas konvencijas noteikumu interpretāciju.

4 — Pirmais protokols 89/128/EEK par Eiropas Kopienu Tiesas interpretāciju Konvencijai par tiesībām, kas piemērojamas līgumsaistībām, kura atklāta parakstīšanai Romā 1980. gada 19. jūnijā (OV 1989, L 48, 1. lpp.), kā arī 1984. gada 10. aprīļa, 1992. gada 18. maija un 1996. gada 29. novembra Konvencijām par pievienošanos un Otrais protokols 89/129/EEK, kas Eiropas Kopienu Tiesai piešķir noteiktas pilnvaras interpretēt Konvenciju par tiesībām, kuras piemērojamas līgumsaistībām, kas atklāta parakstīšanai Romā 1980. gada 19. jūnijā (OV 1989, L 48, 17. lpp.), kā arī 1984. gada 10. aprīļa, 1992. gada 18. maija un 1996. gada 29. novembra Konvencijām par pievienošanos.

B — *Par prejudiciālajiem jautājumiem*

31. Tiesai pirmo reizi ir jāinterpretē Romas konvencija un konkrētāk — šīs konvencijas noteikumi, kas attiecas uz līgumam piemērojamiem tiesību aktiem, ja nav pušu izvēles.

32. Lai izskatītu iesniedzējtiesas uzdotos prejudiciālos jautājumus, vispirms jāizklāsta ar Romas konvenciju ieviestā sistēma.

1) Ar Romas konvenciju ieviestā sistēma

33. Lai veiktu tiesību aktu unificēšanu starptautisko privāttiesību jomā, kas aizsākta, pieņemot 1968. gada 27. septembra Briseles konvenciju par jurisdikciju, spriedumu atzīšanu un izpildīšanu civillietās un komerclietās [5], dalībvalstis pieņēma Romas konvenciju.

5 — OV 1972, L 299, 32. lpp. Šī konvencija tika aizstāta ar Padomes 2000. gada 22. decembra Regulu Nr. 44/2001/EK par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.).

34. Atbilstoši preambulai šīs konvencijas mērķis ir noteikt vienveidīgas normas attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām. Konvencijas par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām, ziņojumā [6] ir precizēts, ka minētā konvencija ir tapusi, lai likvidētu traucēkļus, kas rodas dažādu kolīziju normu dēļ, īpaši līgumu jomā. Pēc Komisijas Iekšējā tirgus un tiesību aktu tuvināšanas ģenerāldirektorāta ģenerāldirektora M. Fohelāra [*M. Vogelaar*] domām, Romas konvencijas lielākā priekšrocība ir, ka tiek paaugstināts tiesiskās drošības līmenis, nostiprināta uzticēšanās tiesisko attiecību stabilitātei, veicinātas vienošanās par jurisdikciju saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem un pastiprināta iegūto tiesību aizsardzība visā privāttiesību jomā.

35. Romas konvencijas mērķis ir unificēt kolīziju normas, lai vienādi noteiktu piemērojamos tiesību aktus, neatkarīgi no vietas, kur tiek pieņemts lēmums.

36. Lai sasniegtu šo mērķi, Romas konvencijas 3. pantā ir noteikts pušu gribas autonomijas princips, izvēloties līgumsaistībām piemērojamos tiesību aktus. Atbilstoši šim dalībvalstīm kopējam principam līgumu reglamentē pušu izvēlētie tiesību akti.

37. Ja izvēle nav izdarīta, kā redzējām, Romas konvencijas 4. pantā ir piedāvāts tiesai vajadzīgos kritērijus, lai noteiktu piemērojamos tiesību aktus. Ar šo pantu ieviestā sistēma, pēc manām domām, ir raksturojama šādi.

38. Romas konvencijas 4. panta 1. punktā ir paredzēts, ka gadījumā, ja puses nav izvēlējušās piemērojamos tiesību aktus, "līgumu reglamentē tās valsts tiesību akti, ar kuru tas ir visciešāk saistīts. Tomēr nodalāmai līguma daļai, kura ir ciešāk saistīta ar citu valsti, izņēmuma kārtā var piemērot šīs citas valsts tiesību aktus".

39. Šī noteikuma pirmais teikums, kas var šķist mazliet izplūdis, faktiski diezgan labi atspoguļo dalībvalstu tiesu pieņemtos uzskatus.

40. Džuliano un Lagarda [*Giuliano Lagarde*] ziņojums parāda, ka lielākajā daļā dalībvalstu uzskats par objektīvu tiesību aktu piemēro-

6 — Mario Džuliano [*Mario Giuliano*], Milānas Universitātes profesora, un Pola Lagarda [*Paul Lagarde*], Parīzes I Universitātes profesora, ziņojums (OV 1980, C 282, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Džuliano un Lagarda ziņojums").

šanu līgumam ietver noteiktas un stingras piesaistes kritērijus [7]. Ja puses nav izvēlējušās līgumam piemērojamos tiesību aktus, tiesai jāmeklē norādes, kas ļauj noteikt līguma piederību vienai vai otrai valstij.

41. Attiecībā uz Romas konvencijas 4. panta 1. punkta otro teikumu — tas attiecas uz tā saukto līguma "nodalāmību". Konkrētāk pie līguma nodalīšanas iespējas atgriezīšos izklāsta otrajā daļā.

42. Romas konvencijas 4. panta 1. punkta acīmredzamo elastību mazliet ierobežo virkne pieņēmumu, kas ir noteikti nākamajos punktos.

43. Romas konvencijas 4. panta 2. punktā ir paredzēts, ka "tiek pieņemts, ka līgums ir visciešāk saistīts ar valsti, kurā pusei, kurai ir jāveic līgumam raksturīgais izpildījums, līguma noslēgšanas laikā ir pastāvīgā dzīvesvieta vai struktūras, kas ir vai nav juridiska persona, gadījumā tās galvenā pārvalde. Tomēr, ja līgums tiek noslēgts saistībā ar attiecīgās puses nodarbošanos vai profesionālo darbību, attiecīgā valsts ir valsts, kurā atrodas galvenā komercdarbības vieta, vai, ja saskaņā ar līguma noteikumiem izpildījums ir jāveic citā komercdarbības vietā, kura nav galvenā komercdarbības vieta — valsts, kurā atrodas šī cita komercdarbības vieta".

7 — Skat. Džuliano un Lagarda ziņojuma 4. panta 1. punktu.

44. Džuliano un Lagarda ziņojumā ir norādīts, ka šis noteikums precizē un padara objektīvu jēdzienu "ciešākā saikne" un būtiski vienkāršo līgumam piemērojamo tiesību aktu noteikšanu, ja nav pušu izvēles [8]. Tāpat [ziņojumā] ir precizēts, ka līguma piesaistes noteikšana pēc "iekšējiem" kritērijiem ļauj izvairīties no tā noteikšanas pēc ārējiem līguma elementiem, kas nav saistīti ar līgumu, piemēram, līgumslēdzēju pušu pilsonību vai vietu, kur līgums noslēgts [9].

45. Raksturīgā izpildījuma sniedzēja dzīvesvietas, galvenās pārvaldes vai komercdarbības vietas kā vietas, kuras tiesību akti tiek piemēroti līgumam, izvēle, pēc manām domām, ir izskaidrojama ar to, ka šiem tiesību aktiem tiek dota priekšroka, jo šī izpildījuma sniedzējs var tos viegli un bez valodas barjeras pārzināt un var pamatoti paļauties, ka tieši šie tiesību akti tiks piemēroti.

46. Turklāt saistībā ar viņa profesionālo darbību raksturīgā izpildījuma sniedzējam ir vairāki līgumi. Praktisku iemeslu dēļ būtu vēlams, ka visi līgumi, kurus viņš noslēdz, ir pakļauti vieniem un tiem pašiem tiesību

8 — Skat. Džuliano un Lagarda ziņojuma 4. panta 3. punkta septīto daļu.

9 — Skat. Džuliano un Lagarda ziņojuma 4. panta 3. punkta otro daļu.

aktiem. Protams, var iebilst, ka līguma ar pretizpildījumu gadījumā tas pats attiecas uz otru līgumslēdzēju pusi. Tomēr lielākajā daļā gadījumu pretizpildījums ir tikai naudas summas samaksa.

47. Līdz ar to konkrētā pakalpojuma sniedzēja dzīvesvietas, galvenās pārvaldes vai komercdarbības vietas kā vietas, kuras tiesību akti tiek piemēroti, izvēle šķiet vispiemērotākā.

48. Šim vispārējam pieņēmumam ir divi izņēmumi, kas ir uzskaitīti Romas konvencijas 4. panta 3. un 4. punktā.

49. Pirmkārt, "ciktāl līguma priekšmets ir tiesības uz nekustamo īpašumu vai nekustamā īpašuma lietošanas tiesības, tiek pieņemts, ka līgums ir visciešāk saistīts ar valsti, kurā atrodas nekustamais īpašums".

50. Šāda veida līgumu pakļaušanu īpašam pieņēmumam, kuru nosaka *lex rei sitae*, var izskaidrot ar to, ka šādā gadījumā smaguma centrs ir pats nekustamais īpašums.

51. Turklāt šķiet, ka šī iemesla dēļ Džuliano un Lagarda ziņojumā ir precizēts, ka Romas konvencijas 4. panta 3. punkts neattiecas uz līgumiem, kuru priekšmets ir nekustamā īpašuma būvniecība vai remonts [10]. Šādu līgumu priekšmets nav tiesības uz nekustamo īpašumu, bet pakalpojumu sniegšana — darbi, kas tiek veikti nekustamajā īpašumā. Šādā gadījumā varam pieņemt, ka piemērojamie tiesību akti gadījumā, ja nav pušu izvēles, tiks noteikti atbilstoši vispārīgam pieņēmumam un tie būs raksturīgā izpildījuma sniedzēja dzīvesvietas tiesību akti.

52. Otrkārt, Romas konvencijas 4. panta 4. punktā ir paredzēts, ka "uz preču pārvadājuma līgumu neattiecas 2. punkta pieņēmums. Šāda līguma gadījumā, ja valsts, kurā līguma noslēgšanas laikā atrodas pārvadātāja galvenā komercdarbības vieta, ir arī valsts, kurā atrodas preču iekraušanas vieta vai izkraušanas vieta, vai nosūtītāja galvenā komercdarbības vieta, tiek pieņemts, ka līgums ir visciešāk saistīts ar attiecīgo valsti. Piemērojot šo punktu, vienreizējie līgumreisi un citi līgumi, kuru galvenais mērķis ir preču pārvadāšana, ir pielīdzināmi preču pārvadājuma līgumiem".

53. Īpaša pieņēmuma preču pārvadājuma līgumiem ieviešana ir izskaidrojama ar to, ka starptautiskās attiecībās bieži raksturīgā izpil-

10 — Skat. Džuliano un Lagarda ziņojuma 4. panta 4. punkta ceturto daļu.

dījuma sniedzēja, proti, pārvadātāja, parastā dzīvesvieta nav objektīvi saistīta ar līgumu, jo šāda līguma galvenais priekšmets ir preču pārvadāšana. Tas attiecas, piemēram, uz pārvadātāju, kas ir dibināts Vācijā un kura pienākums ir pārvadāt nosūtītāja, kas ir Francijā, preci no Francijas uz Itāliju.

54. Līdz ar to tikai tad, ja pārvadātāja parastās dzīvesvietas valsts atbilst valstij, kurā ir [preces] iekraušanas vai izkraušanas vieta vai nosūtītāja galvenās pārvaldes vieta, līgumu reglamentē šīs valsts tiesību akti. Šādā gadījumā vairāki faktori norāda uz vienu un to pašu vietu.

55. Ja šīs abas prasības nav izpildītas, Romas konvencijas 4. panta 4. punkts nav piemērojams.

56. Šajā noteikumā nav precizēts, kāds šādā gadījumā ir piemērojamais risinājums.

57. Uzskatu, ka šādā situācijā tiesai, kurai ir jānosaka līgumam piemērojamie tiesību akti, ir jāpamatojas uz šīs konvencijas 4. panta 1. punktā definēto vispārīgo noteikumu. Tiesai jāvērtē līguma elementi, kas ļauj noteikt līguma smaguma centra piederību kādai vietai.

58. Līdz ar to rodas jautājums, vai šādā situācijā ir piemērojams vispārīgais pieņēmums, kas noteikts minētās konvencijas 4. panta 2. punktā. Šādu iemeslu dēļ domāju, ka tas tā nav.

59. Atgādināšu, ka Romas konvencijas 4. panta 4. punktā ir paredzēts, ka "uz preču pārvadājuma līgumu neattiecas 2. punkta pieņēmums".

60. Uzskatu, ka [4. panta 4. punkta] pirmais teikums ir jāsaprot tādējādi, ka, ja pārvadātāja dzīvesvieta neatbilst preces iekraušanas vai izkraušanas vietai vai nosūtītāja galvenajai komercdarbības vietai, jebkurā gadījumā 2. punkta pieņēmums nav piemērojams.

61. Romas konvencijas 4. panta 4. punktā noteiktais īpašais pieņēmums faktiski paredz piemērot raksturīgā izpildījuma sniedzēja, proti, pārvadātāja, dzīvesvietas tiesību aktus.

62. Kā norādīju, Romas konvencijas veidotāji ir uzskatījuši, ka pārvadātāja dzīvesvieta nav pietiekams kritērijs, lai piesaistītu līgumu dzīvesvietas tiesību aktiem. Citam apstāklim, proti, iekraušanas vietai, izkraušanas vietai vai nosūtītāja galvenajai komercdarbības vietai, jāapstiprina, ka līgums ir cieši saistīts ar pārvadātāja dzīvesvietas valsti.

63. Lai gan [konvencijas] veidotāji preču pārvadājuma līguma piesaisti pārvadātāja dzīvesvietas vietas tiesību aktiem ir pakļāvuši šādām prasībām, uzskatu, ka gadījumā, kad prasības nav izpildītas, atsaukšanās uz Romas konvencijas 4. panta 2. punktā noteikto vispārīgo pieņēmumu būtu pretrunā šīs konvencijas 4. panta 4. punkta lietderībai.

64. Kā norādīju, preču pārvadājuma līgums ir komplekss līgums, un tā piesaistes kritēriji ir daudz un izkliedēti. Pārvadātāja [sabiedrība] var būt dibināta Francijā, nosūtītājs — Itālijā, un pārvadājums var notikt starp Nīderlandi un Beļģiju. Neviena no šīm vietām negūst virsroku pār citu. Uzskatu, ka tieši šāda iemesla dēļ Romas konvencijā ir īpašs pieņēmums attiecībā uz preču pārvadājuma līgumu.

65. Uzskatu, ka gadījumā, ja konvencijas 4. panta 4. punkta prasības nav izpildītas, tiesai atbilstoši minētās konvencijas 4. panta 1. punktā noteiktajam vispārīgajam noteikumam katrā gadījumā atsevišķi ir jānoskaidro, ar kuru valsti līgums ir visciešāk saistīts [11].

66. Lai arī Romas konvencija ar pieņēmumu palīdzību tiecas ieviest lielāku paredzamību kolīziju normu piemērošanā, tomēr Romas I regulā ir pārņemts viens elements, kas ir pierādījums tam, ka šīs konvencijas sistēmā ir saglabāta zināma elastība.

11 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regulā (EK) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I) (OV L 177, 6. lpp.; turpmāk tekstā — "Romas I regula"), ir novērsts šāds trūkums, ko pieļauj Romas konvencijas 4. panta 4. punkts. Atbilstoši Romas I regulas 5. panta 1. punktam, kas ir piemērojams preču pārvadājuma līgumiem, ja minētās konvencijas 4. panta 4. punktā noteiktās prasības, kas ir pārņemtas Romas I regulā, nav ievērotas, piemēro tās valsts tiesību aktus, kurā atrodas piegādes vieta, kā par to vienojušās puses. Līdz ar to var uzskatīt, ka tiesiskā noteiktība un piemērojamo tiesību aktu paredzamība ir guvusi virsroku pār kolīziju normu piemērošanas elastību.

67. Romas konvencijas 4. panta 5. punktā ir paredzēts, ka, "ja raksturīgais izpildījums nav nosakāms, 2. punktu nepiemēro un 2.–4. punkta pieņēmumus neņem vērā, ja no apstākļu kopuma izriet, ka līgums ir ciešāk saistīts ar citu valsti".

68. Uzskatu, ka šis noteikums ir jāinterpretē šādi. Ja raksturīgais izpildījums nav nosakāms ar Romas konvencijas 4. panta 5. punkta palīdzību, jāatgriežas pie šīs konvencijas 4. panta 1. punktā noteiktā vispārīgā noteikuma, kurā paredzēts, ka līgumu reglamentē tās valsts tiesību akti, ar kuru tas ir visciešāk saistīts.

69. Turklāt pat gadījumā, ja raksturīgais izpildījums ir nosakāms, var neievērot minētās konvencijas 4. panta 2. punktu, ja no apstākļu kopuma izriet, ka līgums ir ciešāk saistīts ar citu valsti. Tas pats attiecas uz pieņēmumiem, kas noteikti Romas konvencijas 4. panta 3. un 4. punktā.

70. Džuliano un Lagarda ziņojumā ir norādīts, ka 4. panta 5. punkta jēga ir tāda, ka, ieviešot vispārīgu kolīziju normu, kas ir piemērojama gandrīz visa veida līgumiem, neizbēgami tiesām tiek pretī dota rīcības brīvība ikreiz, kad visi apstākļi liecina par to, ka piesaisti, kura iepriekš ir uzskatīta par visciešāko piesaisti, aizstāj cita [12].

71. Romas konvencijas 4. panta 5. punkta piemērošana ir tēma diskusijai. Var izdalīt divus virzienus. Atbilstoši pirmajam virzienam šis noteikums attiecībā uz vispārīgiem un īpašiem pieņēmumiem ir pakārtots noteikums. Šāds virziens, kas ir mazākumā, ir pieņemts Skotijas un Nīderlandes tiesās. Minētais noteikums tiek piemērots tikai tad, ja, ievērojot lietas īpašos apstākļus, līguma raksturīgā izpildījuma sniedzēja galvenajai komercdarbības vietai faktiski nav būtiskas nozīmes kā piesaistes kritērijam [13].

12 — Skat. Džuliano un Lagarda ziņojuma 4. panta 7. punkta ceturto un piekto daļu.

13 — Skat. it īpaši *Hoge Raad der Nederlanden* 1992. gada 25. septembra spriedumu lietā *Société Nouvelle des Papeteries de l'AA SA* pret *BV Machinefabriek BOA* (*Nederlandse Jurisprudentie* 1992, Nr. 750), kā arī *Court of Session* (*Scotland*) (Apvienotā Karaliste) 2002. gada 12. jūlija spriedumu lietā *Caledonia Subsea Ltd* pret *Micoperi Srl* (2002 *SLT* 1022).

72. Līdz ar to Romas konvencijas 4. panta 2.–4. punktā paredzētie pieņēmumi tiek uzskatīti par stingriem pieņēmumiem.

73. Otrs virziens, kuru var izdalīt attiecībā uz Romas konvencijas 4. panta 5. punkta formulējumu, ir svārstīgāks un elastīgāks. Šķiet, ka pieņēmumu neņemšanai vērā nav stingru noteikumu [14] un tiesas, izvēloties piemērot minēto noteikumu, iepriekš neizskata pieņēmumus vai pamato pieņēmumu neņemšanu vērā.

74. Uzskatu, ka, ievērojot tiesiskās drošības principu un lai nodrošinātu paredzamību, uz ko tiecas Romas konvencija, tās 4. panta 5. punkts ir jāpiemēro, ja ir pierādīts, ka minētās konvencijas 4. panta 2.–4. punktā noteiktie pieņēmumi neatspoguļo līguma faktisko piesaisti šādi noteiktai vietai [15].

75. Kā norādīju, Romas konvencija tika pieņemta, lai likvidētu traucēkļus, kas rodas dažādu kolīziju normu dēļ un palielinātu šādu normu piemērošanas paredzamību. Turklāt Romas I regulā ir pārņemti šie mērķi. Regulas sešpadsmitajā apsvērumā ir norādīts, ka, "lai veicinātu šīs regulas vispārējā mērķa — juridiskās noteiktības Eiropas tiesiskajā telpā — sasniegšanu, kolīziju normām vajadzētu būt lielā mērā paredzamām".

76. Lai palielinātu tiesiskās drošības līmeni, Romas konvencijas veidotāji ir ieviesuši pieņēmumus. Šie pieņēmumi ir paredzēti, lai noteiktu valsti [un tās] tiesību aktus, ar kuru līgums ir visciešāk saistīts. Tas attiecas, piemēram, uz nomas līgumu, kuram atbilstoši šīs konvencijas 4. panta 3. punktam noteiktie tiesību akti ir tās valsts tiesību akti, kurā atrodas attiecīgais nekustamais īpašums.

14 — Skat. it īpaši *Cour de cassation* (Francija) 2006. gada 19. decembra spriedumu (*cass com* Nr. 05-19.723). *Cour de cassation* nosprieda, ka, "piemērojot Romas konvencijas 4. panta 1. punktu, līgumu reglamentē tās valsts tiesību akti, ar kuru tas ir visciešāk saistīts; kā izriet no 2. un 5. punkta kopā, lai noteiktu piemērotākos tiesību aktus, tiesai jāsalīdzina saikne starp līgumu un, pirmkārt, valsti, kurā pusei, kura sniedz raksturīgo izpildījumu, ir parastā mītnes vieta līguma noslēgšanas brīdī, un, otrkārt, otru attiecīgo valsti un jānoskaidro, ar kuru valsti līgums ir visciešāk saistīts". Skat. arī *High Court of Justice* (*England & Wales*) (Apvienotā Karaliste) 1993. gada 13. decembra spriedumu lietā *Bank of Baroda* pret *Vysya Bank* ([1994] 2 *Lloyd's Rep.* 87, 93), kurā Anglijas tiesa neņēma vērā Romas konvencijas 4. panta 2. punkta pieņēmumu un piemēroja šīs konvencijas 4. panta 5. punktu, kas līgumu saista ar tiem tiesību aktiem, ar kuriem atbilstoši konkrētās lietas apstākļiem tas ir visciešāk saistīts.

15 — Šajā sakarā skat. Zaļo grāmatu par Romas 1980. gada konvencijas par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām, pārveidošanu Kopienas instrumentā un tā modernizāciju [COM(2002) 654, galīgā redakcija, 27. un 28. lpp.].

77. Tomēr minētās konvencijas 4. panta 5. punkta jēga ir, ka gadījumā, ja tiesa uzskata, ka šādi noteiktā valsts un tās tiesību akti faktiski nav saistīti ar līgumu, tos pieņēmumus, kas ir vienkārši pieņēmumi [16], var neņemt vērā [17].

78. Turpinot piemēru par nomas līgumu, varam pieņemt, ka līgums, kas ir noslēgts starp diviem Francijas pilsoņiem un par sezonas rakstura nomu Itālijā, ir ciešāk saistīts ar Franciju. Šādā gadījumā vairāki apstākļi norāda uz citu valsti, nevis pieņēmumā noteikto valsti. Abi līgumslēdzēji ir Francijas pilsoņi, līgums, bez šaubām, ir noslēgts Francijā, un *a priori* viņu interesēs ir tas, lai Francijas tiesību akti ir līgumam piemērojamie tiesību akti, un tas ir ne tikai valodas dēļ, bet arī tādēļ, ka šos tiesību aktus, domājams, viņi pārzina.

79. Šādu elastību kolīziju normu piemērošanā var attaisnot ar vēlmi patvaļīgi neuzspiest tādas valsts tiesību aktus, kam faktiski ir neliela saistība ar līgumu.

80. Tāpat ir atrodama zināma elastība kolīziju normas piemērošanā Romas konvencijas 4. panta 1. punkta otrajam teikumam. Šis noteikums faktiski paredz, ka gadījumā, ja kāda līguma daļa ir nodalāma no pārējā līguma un ir ciešāk saistīta ar citu valsti, šādai līguma daļai izņēmuma kārtā var piemērot citas valsts tiesību aktus.

81. Darba grupa, kuras pienākums bija sagatavot Romas konvencijas projektu, ir diskutējusi par līguma nodalāmības jautājumu.

82. Džuliano un Lagarda ziņojumā ir norādīts, ka "neviena delegācija nevēlējās atbalstīt nodalāmību", bet "lielākā daļa ekspertu atbalstīja uzskatu, ka tiesai jāļauj izņēmuma kārtā īstenot tās līguma daļas nodalīšanu, kas ir patstāvīga un nodalāma no līguma viedokļa, nevis no prāvas viedokļa" [18].

83. Pēc Lagarda domām, līguma nodalāmības jēdziens ir jāizprot šauri. Divi pienākumi nav nodalāmi tāpēc, ka tie ir izpildāmi divās

16 — Skat. Džuliano un Lagarda ziņojuma 4. panta 9. punktu.

17 — Šāda iespēja ir arī pārņemta Romas I regulas 4. panta 3. punktā.

18 — Skat. Džuliano un Lagarda ziņojuma 4. panta 8. punkta otro daļu. Skat. arī ziņojuma 3. panta 4. punktu.

dažādās valstīs. Lagards turpina, norādot, ka līguma daļu var uzskatīt par nodalāmu, ja tā var būt atsevišķa risinājuma priekšmets, neatkarīgi no risinājuma attiecībā uz citām līguma daļām [19].

84. Tā, piemēram, dažādus tiesību aktus varētu piemērot līgumam, kas vienlaicīgi ietver iekārtas pārdošanu un solījumu sniegt tehniska rakstura palīdzību, jo abi aspekti ir objektīvi nodalāmi [20].

85. Precizēšu arī, ka Džuliano un Lagarda ziņojumā ir norādīts, ka "vārdi 'izņēmuma kārtā' jāinterpretē tādā nozīmē, ka tiesai nodalīšana jāizmanto iespējami retāk" [21].

86. Izvēli atļaut nodalīšanu tikai izņēmuma kārtā ir viegli saprast, [ievērojot] vēlmi neapdraudēt līguma vienotību un neizvēlēties tiesību aktus, kas rada pretrunīgus rezultātus [22].

87. Turklāt valstu tiesas atturas piemērot nodalāmību. Piemēram, *Court of Appeal* (*England & Wales*) (Apvienotā Karaliste) ir norādījusi, ka nodalāmību var attiecināt tikai uz noteiktām un autonomām klauzulām viena līguma ietvaros, kuras var izskatīt atsevišķi no pārējā līguma [23].

88. Tāpat *Bundesgerichtshof* (Vācija) jau ilgāku laiku pirms Romas konvencijas izstrādes uzskatīja, ka parasti ir jānosaka līguma smaguma centrs un tiesiskām attiecībām jāpiemēro tikai vienas tiesības [24].

89. Līguma nodalīšanai ir ierobežojumi, un tādējādi tā ir jāpiemēro izņēmuma kārtā. Tā nedrīkst apdraudēt Romas konvencijas galveno mērķi nodrošināt zināmu paredzamību tiesību aktu kolīziju normu piemērošanā.

19 — Lagarde, P., Le nouveau droit international privé des contrats après l'entrée en vigueur de la Convention de Rome du 19 juin 1980, *RC Dip,* 80(2), aprīlis–jūnijs, 1991, 287. lpp.

20 — Mayer, P. un Heuzé, V., *Droit international privé*, 9. izdevums, Montchrestien, Parīze, 2007, Nr. 710.

21 — Skat. Džuliano un Lagarda ziņojuma 4. panta 8. punkta ceturto daļu.

22 — Skat. Džuliano un Lagarda ziņojuma 3. panta 4. punkta pirmo daļu.

23 — 1998. gada 28. jūlija spriedums lietā *The Governor and Company of Bank of Scotland of the Mound* pret *Butcher* ((1998) *EWCA Civ* 1306). Skat. arī *High Court of Justice* (*England & Wales*)) 2001. gada 6. novembra spriedumu lietā *CGU International Insurance plc* pret *Szabo & Ors.* ((2002) 1 *All ER* (*Comm*) 83) un 2003. gada 4. marta spriedumu lietā *American Motorists Insurance Co* (*Amico*) pret *Cellstar Corp & Anor* ((2003) *EWCA Civ* 206, 33. punkts).

24 — *Bundesgerichtshof* 1969. gada 7. maija spriedums (*VIII ZR* 142/68, *DB* 1969, 1053).

90. Tagad šo apsvērumu kontekstā izskatīšu prejudiciālos jautājumus.

piemērot nodalīšanu tādam līgumam kā līgums pamata lietā. Iesniedzējtiesa uzdod šo jautājumu, ņemot vērā to, ka atbilstoši piemērojamiem tiesību aktiem atšķiras no līguma izrietošo tiesību noilguma termiņš.

2) Prejudiciālie jautājumi

91. Uzskatu, ka prejudiciālie jautājumi ir jāizskata šādi.

95. Uzskatu, ka pirmais un piektais jautājums ir jāizskata kopā. Faktiski uzskatu, ka ar šiem jautājumiem iesniedzējtiesa lūdz Tiesu, ievērojot sistēmu, kas ieviesta ar Romas konvencijas 4. pantu, noteikt tiesību aktus, kas piemērojami tādam līgumam kā līgums pamata lietā.

92. Pirmkārt, pirmajā jautājumā iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tādam līgumam kā līgumam pamata lietā ir piemērojams Romas konvencijas 4. panta 4. punkts.

96. Pirmkārt, jānorāda iemesli, kuru dēļ uzskatu, ka šim līgumam nav piemērojams Romas konvencijas 4. panta 4. punkts, un, otrkārt, iemesli, kuru dēļ uzskatu, ka, lai noteiktu minētajam līgumam piemērojamos tiesību aktus, iesniedzējtiesai atbilstoši minētās konvencijas 4. panta 1. punktam jānoskaidro, ar kuru valsti attiecīgais līgums ir visciešāk saistīts.

93. Otrkārt, piektajā jautājumā ir lūgts Tiesai precizēt konvencijas 4. panta 5. punkta, kurā paredzēts, ka 4. panta 2.–4. punkta pieņēmumus neņem vērā, ja no apstākļu kopuma izriet, ka līgums ir ciešāk saistīts ar citu valsti, piemērojamību.

94. Visbeidzot, otrajā, trešajā un ceturtajā jautājumā iesniedzējtiesa jautā par iespēju

97. Visbeidzot, izklāstīšu iemeslus, kuru dēļ uzskatu, ka šis līgums nav nodalāms.

a) Par Romas konvencijas 4. panta ieviestās sistēmas piemērošanu attiecīgajam līgumam

98. Iesniedzējtiesa jautā, vai starp *ICF* un *MIC* noslēgtais līgums ir kvalificējams kā preču pārvadājuma līgums un uz to tādējādi attiecas Romas konvencijas 4. panta 4. punkts.

99. Atgādināšu, ka atbilstoši šim līgumam *ICF* nodeva *Balkenende*, kas darbojās *MIC* uzdevumā, rīcībā vagonus un nodrošināja preču dzelzceļa pārvadājumus starp Amsterdamu un Frankfurti. Tikai *MIC*, kas iznomāja trešajām personām saņemto iekraušanas kapacitāti, nodarbojās ar pārvadāšanas īstenošanas daļu.

100. Iesniedzējtiesa arī norāda, ka *ICF* ir Beļģijā dibināta sabiedrība, savukārt *Balkenende* un *MIC* komercdarbības vieta ir Nīderlandes teritorijā.

101. Kā norādīju šo secinājumu 54. punktā, Romas konvencijas 4. panta 4. punkts ir piemērojams tikai tad, ja valsts, kurā atrodas pārvadātājs, ir tā pati valsts, kurā atrodas preces iekraušanas vieta vai izkraušanas vieta, vai nosūtītāja galvenā pārvaldes vieta. Šajā analīzes posmā nav būtiski noskaidrot, vai līgums, kas noslēgts starp *ICF*, no vienas puses, un *Balkenende* un *MIC*, no otras puses, ir kvalificējams kā preču pārvadājuma līgums šī noteikuma izpratnē.

102. Jākonstatē, ka šajā lietā šīs vietas nesakrīt. *ICF* ir dibināta Beļģijā, savukārt līgumslēdzējas *Balkenende* un *MIC* ir dibinātas Nīderlandē. Turklāt pārvadājums ir noticis no Amsterdamas uz Frankfurti, kas nozīmē, ka preču iekraušana ir notikusi Nīderlandē un izkraušana Vācijā.

103. Līdz ar to uzskatu, ka, pat pieņemot, ka attiecīgais līgums būtu kvalificējams kā preču pārvadājuma līgums Romas konvencijas 4. panta 4. punkta izpratnē, šim līgumam nav piemērojams minētais noteikums, jo nav izpildītas noteiktās prasības.

104. Līdz ar to atbilstoši iepriekš norādītajam, ja nav izpildītas minētā noteikuma prasības, uzskatu, ka jāpiemēro Romas konvencijas 4. panta 1. punktā noteiktais vispārīgais noteikums.

105. Tātad iesniedzējtiesai jānoskaidro, ar kuru valsti attiecīgais līgums pamata lietā ir visciešāk saistīts. Izskatot šo jautājumu, var ņemt vērā vairākus apstākļus. Tostarp var ņemt vērā līguma noslēgšanas vietu, līguma izpildes vietu, pušu rezidences vietu un līguma priekšmetu. Šie apstākļi palīdzēs tiesai noteikt vietu, kas ir kopīga vairākiem kritērijiem, proti, līguma "smaguma centru".

106. Tie daži apstākļi, uz kuriem ir norādījusi iesniedzējtiesa, par līguma smaguma centru šķiet padarām Nīderlandi. Atgādināšu, ka *ICF* ir dibināta Beļģijā, *Balkenende* un *MIC* ir dibinātas Nīderlandē un pārvadājums notika no Amsterdamas un Frankfurti.

107. Līdz ar to šim līgumam ir jāpiemēro Nīderlandes tiesību akti. Ikvienā gadījumā valsts tiesai jānoskaidro, ar kuru valsti minētais līgums ir visciešāk saistīts.

108. Ievērojot šos apstākļus, uzskatu, ka līgumam par transportlīdzekļa nodrošināšanu preču pārvadāšanai vienā noteiktā maršrutā nav piemērojams Romas konvencijas 4. panta 4. punkts, ja uzņēmuma, kura pienākums ir nodrošināt pārvadājumu, komercdarbības vieta atrodas citā valstī, nevis valstī, kurā atrodas preces iekraušanas vai izkraušanas vieta vai darījuma partnera galvenā komercdarbības vieta.

109. Līdz ar to uzskatu, ka, lai noteiktu šādam līgumam piemērojamos tiesību aktus, valsts tiesai atbilstoši Romas konvencijas 4. panta 1. punktam jānoskaidro, ar kuras valsts tiesību aktiem līgums ir visciešāk saistīts.

b) Par iespēju veikt nodalīšanu

110. Otrajā, trešajā un ceturtajā jautājumā iesniedzējtiesa jautā par iespēju piemērot nodalīšanu tādam līgumam kā līgums pamata lietā. Iesniedzējtiesa uzdod šo jautājumu, ņemot vērā to, ka atbilstoši piemērojamiem tiesību aktiem atšķiras no līguma izrietošo tiesību noilguma termiņš.

111. Uzskatu, ka iesniedzējtiesa ar šiem jautājumiem faktiski vēlas noskaidrot, vai *Balkenende* un *MIC* pienākums veikt samaksu *ICF* izpildītās saistības pretizpildījumam var būt nodalāms no pārējā līguma, ko puses noslēdza, jo no iznākuma — piemērojamiem tiesību aktiem — ir atkarīgs, vai *ICF* prasībai ir iestājies vai nav iestājies noilgums.

112. Kā jau norādīju, nodalīšana izņēmuma kārtā ir paredzēta Romas konvencijas 4. panta 1. punkta otrajā teikumā.

113. Nodalīšanu var apsvērt tikai tad, ja līguma daļa, kurai vēlas piemērot citus tiesību aktus, ir autonomi nodalāma no līguma kopumā un šī līguma daļa ir ciešāk saistīta ar citas valsts tiesību aktiem.

114. Šajā lietā, pēc manām domām, būtu grūti īstenot nodalīšanu. Līguma, kas noslēgts starp *ICF*, no vienas puses, un *Balkenende* un *MIC*, no otras puses, priekšmets ir viens izpildījums, kas ir nodrošināšana ar transportlīdzekli preču pārvadājumam vienā noteiktā maršrutā un kura pretizpildījums ir naudas summas samaksa. Šāda pušu pienākumu savstarpēja saistība nosaka, ka līgumam piemērojami vienādi tiesību akti.

115. Uzskatu, ka citādi būtu tad, ja attiecīgais līgums ietvertu dažādus pienākumus, kas ir nodalāmi viens no otra, piemēram, pēc preces pārvešanas uz Frankfurti būtu pienākums to piegādāt Vācijas teritorijā. Šādi divi pienākumi, pēc manām domām, būtu objektīvi nodalāmi.

116. Turklāt piebildīšu, ka, pat pieņemot, ka viena daļa no attiecīgā līguma pamata lietā varētu būt nodalāma no pārējā līguma, tik un tā atbilstoši Romas konvencijas 4. panta 1. punkta otrajam teikumam tiesai jāpārliecinās, ka šī autonomā daļa ir ciešāk saistīta ar citas valsts tiesību aktiem. Ievērojot to, kas norādīts secinājumu 106. un 107. punktā, pēc manām domām, ir grūti jel kādu no līguma daļām piesaistīt Beļģijas tiesību aktiem, un atgādināšu — atbilstoši šiem tiesību aktiem *ICF* prasība nav noilgusi.

117. Līdz ar to uzskatu, ka līguma, kura priekšmets ir nodrošināšana ar transportlīdzekli preču pārvadājumam vienā noteiktā maršrutā, ietvaros Romas konvencijas 4. panta 1. punkta otrais teikums nav piemērojams.

V — Secinājumi

118. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, piedāvāju Tiesai uz *Hoge Raad der Nederlanden* uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Līgumam par transportlīdzekļa nodrošināšanu preču pārvadāšanai vienā noteiktā maršrutā nav piemērojams Konvencijas par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām, kura atvērta parakstīšanai Romā 1980. gada 19. jūnijā (Romas konvencija), 4. panta 4. punkts, ja uzņēmuma, kura pienākums ir nodrošināt pārvadājumu, komercdarbības vieta atrodas citā valstī, nevis valstī, kurā atrodas preces iekraušanas vai izkraušanas vieta vai darījuma partnera galvenā komercdarbības vieta.

Šādam līgumam piemērojamie tiesību akti atbilstoši Romas konvencijas 4. panta 1. punkta pirmajam teikumam ir tās valsts tiesību akti, ar kuru līgums ir visciešāk saistīts. Secinājumus par ciešu saistību var izdarīt, piemēram, no tā, ka tāda līguma kā attiecīgais līgums pamata lietā puses ir dibinātas Nīderlandē un preces iekraušanas vieta atrodas tajā pašā valstī.

Romas konvencijas 4. panta 1. punkta otrais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka līguma daļai var piemērot citas valsts tiesību aktus, ja šādu līguma daļu var autonomi nodalīt no līguma kopumā. Tāds līgums kā attiecīgais līgums pamata lietā, kura priekšmets ir viens izpildījums, kas ir transportlīdzekļa nodrošināšana preces pārvadāšanai vienā noteiktā maršrutā, neatbilst šādai prasībai.